SA Exam Papers | This paper was downloaded from saexampapers.co.za

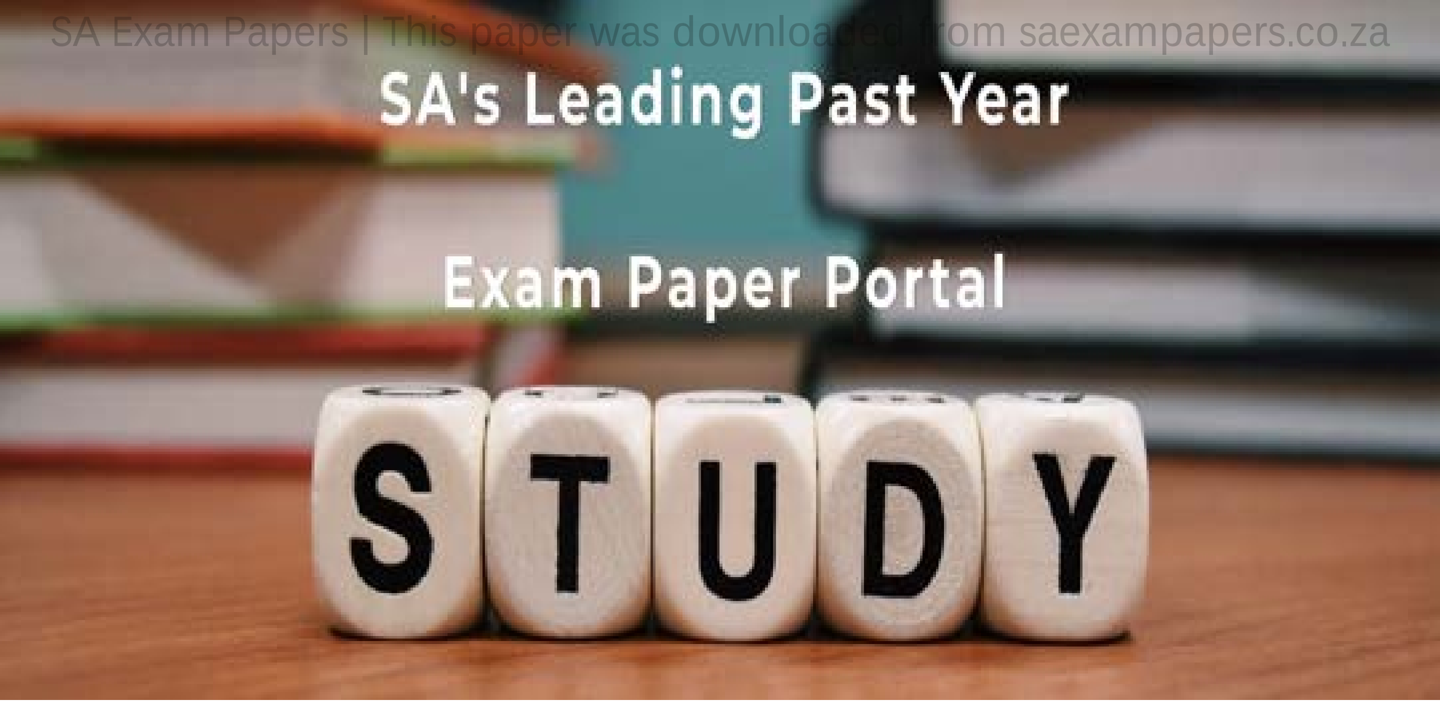

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

SA Exam Papers | This paper was downloaded from saexampapers.co.za

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

2023

NASIENRIGLYNE

MPUMALANGA

PUNTE: 40

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

SA EXAM PAPERS

SA Exam Papers | This paper was downloaded from saexampapers.co.za

NASIEN VAN DIE LETTERKUNDE

1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.

2. Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.

4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae word geen punte vir WAAR/ ONWAAR of FEIT/MENING toegeken nie. Net die rede/motivering/aanhaling word bepunt.

5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.

6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.

7. Aanvaar dialektiese variasies.

8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is by 'n **meervoudigekeuse-vraag**.

SA Exam Papers | This paper was downloaded from saexampapers.co.za

AFDELING A: KORTVERHALE

VRAAG 1: *BLADSAK* – Lucas Malan

VERHAAL A: "POTYSTER SWEIS NIE" – P.G du Plessis

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	(By die) skrootwerf *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.2	• (Die bakkie se) radio was stukkend./Hy kon nie na sy radio luister nie. • Die verteller was alleen/het geselskap gesoek. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.3	(Die seun was oppad) huis toe. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.4	C/gedink het dat die verteller nie die stofie sal kan regmaak nie.	1
1.5	ironie	1
1.6	tennis	1
1.7.1	suksesvolle	1
1.7.2	sy gesin in die steek gelaat het	1
1.8	• Die seun het vir die verteller gevra om hom by die kafee af te laai. • Die Portugees het die verteller se kleingeld vir hom gaan gee. • Die Portugees het gesê dat hy moeg was vir die seun se ma se stories. • Die seun het nie die verteller se geld aanvaar nie. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is)*	1 1 1 1
1.9.1	C/... het gereeld dieselfde pad plaas toe gery.	1
1.9.2	E/... het leuens vertel om die waarheid weg te steek.	1
1.9.3	D/... was kwaad oor werkers wat nie werk toe gekom het nie.	1
1.9.4	A/... was nie 'n betroubare werker nie.	1
1.10.1	• Die Portugees het die seun voor iemand anders verneder. • Die seun kon nie die skuld kry vir sy ouers se optrede nie. • Die gesin se situasie was reeds moeilik/hartseer vir die seun. • Die Portugees het die seun se situasie/skaam wees oor sy situasie vererger. • 'n Mens praat nie (voor ander) oor mense se privaatsake nie. • Die Portugees is 'n grootmens en moes meer empatie met die seun gehad het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

SA Exam Papers | This paper was downloaded from saexampapers.co.za

1.10.2	• Die seun het besef dat die verteller nou geweet het dat hy gejok het/leuens vertel het. • Die seun was skaam (dat sy gesin se situasie so uitgelap is). • Die seun kon nie sy ouers se gedrag/optrede verdedig nie. • Die seun was te trots om geld te aanvaar. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.11	Ek sou ... • die seun uitgelos het/aanvaar het dat hy nie die geld wou hê nie. • geld by die Portugees gelos het om die gesin te help. • gedink het of daar maniere is waarop ek die seun verder kon help. • met die ma gaan praat het om haar te laat besef dat sy verkeerd optree/te hoor of ek dalk iets kan doen om te help. • met die welsynwerkers gepraat het om die gesin te ondersteun. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.12	• Die verhaal eindig nie op 'n positiewe manier nie. • Die slot laat my nie voel dat die seun se situasie gaan verbeter nie. • Ek voel hartseer oor die kind/seun wat soveel probleme in sy lewe het./Die seun se omstandighede laat my hartseer voel. • Ek voel hartseer oor die feit dat grootmense ongevoelig optree teenoor kinders. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

VERHAAL B: "DIE HEN EN DIE NAALD" – Minnie Postma

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.13	(Op die) grond	1
1.14	• Sy kon lekker gesels/praat. • Sy kon lekker lag. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.15	Valk was die enigste voël wat 'n naald gehad het. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.16	D/van lankal af beplan het om die karos te maak.	1
1.17.1	E/Hen moes 'n belofte aan Valk maak.	1
1.17.2	C/Hen was baie gelukkig toe almal vir haar sê sy lyk baie mooi.	1
1.17.3	A/Hen se kinders het die naald per ongeluk op die ashoop gegooi.	1
1.17.4	B/Hen se mooi karos het nie vir haar geluk gebring nie.	1
1.18.1	baie van haarself begin dink	1
1.18.2	nou vyande	1

SA Exam Papers | This paper was downloaded from saexampapers.co.za

1.19.1	lande	1
1.19.2	valk	1
1.19.3	naald	1
1.19.4	weg	1
1.20	Hen het gehuil omdat ... • sy bang was Valk vang een van haar kuikens. • sy besef het wat sy gedoen het/dat sy haar kinders se lewens vir altyd in gevaar gestel het. • sy nie geweet het of sy haar kinders altyd teen Valk sou kon beskerm nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

1.21	• 'n Ma ...
	  ○ moenie haar kinders vir haar eie doel gebruik nie.
	  ○ moet haar kinders beskerm/moenie haar kinders se lewens in gevaar stel nie.
	  ○ behoort nie haar kinders die prys te laat betaal vir haar verkeerde besluite/optrede nie.
	  ○ kan nie enige risiko loop met haar kinders se veiligheid nie.
	• Hen het die ander henne se kuikens ook in gevaar gestel.
	(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)
		1

1.22	• Die ander henne is ook ma's/moeders/het verstaan hoe Hen gevoel het/het Hen jammer gekry. • 'n Mens moet ander help wat in gevaar is/as hulle probleme het. • Al die henne se kuikens was in gevaar. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.23	Ek sou ... • Hen vergewe het. • verstaan het dat dit nie die kuikens/kinders se skuld was dat Hen verkeerd opgetree het nie. • nie die kuikens gestraf het nie. • saam met Hen na 'n ander oplossing gesoek het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.24	• Haar kinders was nou vir altyd in gevaar. • Dit was haar skuld dat al die henne se kuikens in gevaar is. • Die naald het per ongeluk weggeraak./Hen het die naald nie met opset weggegooi nie. • Sy is jammer oor haar fout./het besef sy het 'n fout gemaak. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TOTAAL: 40

SA Exam Papers | This paper was downloaded from saexampapers.co.za

AFDELING B: DRAMA

VRAAG 2: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1	• Lucky se prokureur het hom by Wilma afgelaai. • Lucky wou nie sy sak in die stoorkamer gaan hang nie. • Wilma het Lucky gedreig om hom weg te stuur. • Lucky het Binki oor haar naam gespot. *(Kandidaat verdien 'n punt vir elke gebeure wat op die korrekte plek is.)* *(Indien die kandidaat 'n gedeelte van 'n gebeurlikheid uitlaat, sien ons dit as 'n oorskryffout, solank die gebeure op die regte plek is)*	1 1 1 1
2.2.1	Lucky het ... • na Binki se kontakte ('contacts') gekyk. • Sabrina se naam (op Binki se foon) na "Ma" toe verander. • sy eie naam en nommer op Binki se foon ingetik. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
2.2.2	• Lucky se ma het hom geleer dat dit verkeerd is om volwassenes/ ouers op hulle name te noem. • Lucky se ma het hom anders geleer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.3	Sy het gesê ... • "Ma" laat haar oud voel. • haar vriende het vir haar gelag. • haar werknemers moet haar respekteer. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.4.1	huise	1
2.4.2	sakevrou	1
2.5	Saterdag	1
2.6	D/dit wat hy verkeerd gedoen het, nie so erg was nie.	1
2.7.1	B/... het Lucky laat besef dat hy verkeerd optree.	1
2.7.2	A/... was klein en baie spelerig.	1
2.7.3	E/... was kalm en mooi met kinders.	1
2.7.4	C/... se dood het Wilma laat besluit om mense te help.	1

Kopiereg voorbehou
SA EXAM PAPERS

SA Exam Papers | This paper was downloaded from saexampapers.co.za

2.8.1	• Sy het brandwonde opgedoen/seergekry. • Haar ma het vir haar letsels gegril/wou nie saam met haar bly nie. • Haar hondjie is dood. • Sy het skool verlaat. • Sy het skuldig gevoel dat sy nie Dukie se lewe gered het nie. • Sy het gevoel/ervaar wat dit is om iets te verloor (verlies ervaar). • Sy het haar huis verloor. • Binki was so getraumatiseer dat sy glad nie selfvertroue gehad het nie. • Sy was skaam/sku vir mense en bang vir diere. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.8.2	Lucky het ... • goeie lesse geleer/geleer dat hy verkeerd opgetree het. • geleer om diere/ander mense te respekteer. • geleer dat hy nie kon doen en sê wat hy wou nie. • nuwe vriende gemaak. • geleer dat hy nie die enigste een is wat swaarkry nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Kandidaat kan net algemeen noem dat hy goeie lesse geleer het of spesifieke lesse noem.)*	1
2.9	Die lelike woorde ... • sê vir die leser hoe Lucky voel. • pas by/versterk/bevestig Lucky se gevoelens. • maak Lucky se karakter geloofwaardig. • pas by Lucky se karakter. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.10	• Lucky en sy ma was arm en kon nie troeteldiere aanhou nie. • Lucky het nie saam met diere grootgeword nie. • Lucky het nie as kind die kans gehad om na troeteldiere om te sien/troeteldiere te versorg nie. • In Lucky-hulle se huis was daar net geld vir die nodigste goed en hy kon nie verstaan dat mense soveel geld aan troeteldiere bestee nie. • "Ons het nie geld vir 'n pop wat net vreet en piepie nie" • Hy kon met niemand (daaroor) praat nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.11.1	boontjies	1
2.11.2	vriende/maats	1
2.11.3	• ryk varke • ryk rotte • ryk boude • ryk/spoilt brats *(soos in die drama)* • stinkrykes • bedorwe bôggers *(Enige EEN)*	1

SA EXAM PAPERS

SA Exam Papers | This paper was downloaded from saexampapers.co.za

2.11.4	olie/leerolie	1
2.12.1	• (Op Wilma se) perdeplaas/perdryskool • Silwerkloof (Stalle) *(aanvaar indien kandidaat Silverkloof skryf)* *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.12.2	Die magistraat/landdros/hof/prokureur *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.13	Lucky/Hy moes ... • die stalle uithark/skoonmaak/vuil strooi uitvee. • vars strooi/nuwe gras/skoon strooi insit. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.14	sarkasties	1
2.15	• Lucky se ma moes soggens vyfuur/vroeg al opstaan om die bus werk toe te haal. • Sy ma moes 7 blokke stap om by die bus(halte) te kom. • Sy moes baie ver met die bus ry om by die werk te kom. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.16.1	min	1
2.16.2	het nie omgegee wat hy sê nie	1
2.17	B/daar elke dag probleme in sy lewe was.	1
2.18.1	C/Wilma het gesukkel om Lucky se negatiewe houding te verander.	1
2.18.2	E/Binki het sekere werkies gekry om te doen.	1
2.18.3	A/Gestremdes kon die ervaring van perdry ervaar.	1
2.18.4	D/Binki het nie na 'n skool toe gegaan nie.	1
2.19	• Binki was haar verantwoordelikheid. • Sy kan nie haar verantwoordelikheid op iemand anders afskuif nie. • Sy het Binki hartseer gemaak. • Na die tragiese voorval moes Binki se ma haar dogter versorg het/'n huis voorsien het. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.20	• Binki kon alleen wees. • Binki het daarvan gehou om alleen te wees. • Wilma het vir haar omgegee. • By Wilma het sy vriende gemaak met Lucky en die perde. • Sy het geleer om haar man te staan teen haar ma. • Sy het vrede gemaak met die probleme in haar lewe. • Wilma het vir Binki dinge/werkies gegee om te doen. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

SA EXAM PAPERS

SA Exam Papers | This paper was downloaded from saexampapers.co.za

2.21	Ek het geleer dat 'n mens ... • nie dinge moet aanneem/aanvaar/sê as jy nie seker is van die feite nie/nie moet oordeel nie. • moet dink voor jy praat. • moet seker maak van jou feite. • nie seerkry/woede/pyn as verskoning vir aggressiewe gedrag/ lelike optrede kan gebruik nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
2.22	• Die drama eindig positief/op 'n ligte noot. • Daar was harmonie tussen al die karakters. • Almal is gelukkig. • Lucky en Binki het vriende geword. • Lucky en Binki het geleer om hulle omstandighede te aanvaar. • Binki was nie meer so teruggetrokke/skaam/bang vir alles nie. • Lucky was nie meer so kwaad nie. • Lucky het verskillende lewenslesse geleer. • Lucky was nie meer wreed teenoor die diere nie./Lucky het liefde vir die diere ontwikkel. • Lucky het geleer om vergifnis te vra. • Lucky doen sy werk. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

TOTAAL:	**40**
GROOTTOTAAL:	**40**

SA EXAM PAPERS